

Трансформація існуючої моделі освіти в мережу Інтернет уже стала реальністю, а тому вітчизняна методика викладання кримінально-правових дисциплін повинна відповідати сучасним тенденціям розвитку вищої юридичної освіти в Україні на етапі її реформування.

Література

1. Любас А. Можливості безкоштовної онлайн-освіти: edX.org та Україна / А. Любас // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://life.pravda.com.ua/technology/2013/09/10/138568/view_print/. – Заголовок з екрану.

2. Славінська І. Безкоштовно і корисно. З'явилась перша українська платформа онлайн-освіти / І. Славінська // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://life.pravda.com.ua/society/2015/01/16/187857/view_print/. – Заголовок з екрану.

УДК 343.988

Корнякова Т. В., к.ю.н.,
завідувач кафедри адміністративного і кримінального права,
Юзіков Г. С., студент,
Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара,
м. Дніпропетровськ

ВІКТИМОЛОГІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ У ПРАКТИЦІ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ

Зарубіжні вчені розрізняють віктимологію в широкому та вузькому її значеннях. У широкому значенні віктимологія – це окрема наука, що вивчає як жертв злочинів, так і жертв певних соціальних і природних явищ (війн, стихійних лих тощо). Віктимологія ж у вузькому значенні (кримінальна віктимологія) – частина кримінології, тобто галузь знань про жертву злочину та її роль у генезі злочинної поведінки.

Більшість початкових суджень про предмет теорії віктимологічного моделювання містяться у віктимологічній теорії. До них відносяться основні поняття віктимології, класифікації і типології віктимологічних явищ, а також відправні точки віктимологічного світогляду, що дозволяють поглянути на предмет наукового дослідження з позицій приватної віктимологічної теорії.

Понятійний апарат сучасної віктимології складається з наступних термінів: жертва, віктимність, віктимізація і девіктимізація, віктимологічна детермінація, віктимологічне попередження, віктимологічна безпека.

До традиційних віктимологічних суджень відносяться наступні:

а) поведінка жертви робить істотний вплив на мотивацію злочинної поведінки; б) вірогідність стати жертвою злочину залежить від особливого феномену – віктимності; в) віктимність є імовірнісна властивість особи, схильність перетворюватися на жертву злочину, причому вона може бути особова, ролева і ситуативна; г) віктимність залежить від ряду чинників:

1) деяких особових характеристик і ситуаційних чинників – міри конфліктності ситуації, конкретних особливостей місця і часу, в якій вона розвивається; 2) правові статуси і професійно-ролевих особливостей особи; д) міра віктимності може змінюватися, процес її зростання – це віктимізація, її зниження – девіктимізація, причому, впливаючи на міру віктимності, можливо її знижувати, і тим самим чинити цілеспрямовану попереджувальну дію на злочинність.

Віктимологія вивчає жертву щодо її морально-психологічних і соціальних характеристик, які впливають на її вразливість, та ситуації, що передують злочинів, а також ситуації безпосереднього вчинення злочину. Це дає змогу отримати відповіді на запитання: як у таких ситуаціях у взаємодії з поведінкою злочинця криміногенно-провокаційно виявляється поведінка жертви.

Віктимологічне моделювання є дуже важливою ланкою в розвитку віктимології. При створенні віктимологічних моделей припускають застосування філософських законів і категорій, системного підходу, принципів дихотомії, ортогональності, використання закону нормального розподілу. На їх основі можливо побудувати віктимологічну мапу, яка буде використовуватися в практиці попередження злочинності.

Побудова віктимологічної мапи виступає однією з ефективних методик віктимологічного моделювання. Її застосування полягає в нанесенні на великомасштабну карту зареєстрованих злочинів із вказівкою часу, місця і способу здійснення злочинного посягання або з використанням спеціально розробленої знакової системи позначень відомих віктимологічних подій.

Для того, щоб створити точну та робочу мапу, треба мати достатню базу даних та систематизувати їх. Системний підхід дозволяє виявити серед детермінантів головні (власне причини) і другорядні (умови і інші чинники) і сконцентрувати увагу вчених-віктимологів на вивченні перших, враховуючи існування і слабкий зв'язок з другими. Основне завдання віктимології полягає вже не у виявленні детермінантів, а у визначенні міри й інтенсивності їх взаємодії, кількісному їх вимірі та якісній характеристиці.

Взаємодія мотивації і об'єктивних віктимологічних детермінантів відбувається в певній віктимологічній ситуації, попередній або сприячій віктимізації особі у визначеному місці і в певний час. Класифікація віктимологічних ситуацій у рамках вивчення віктимологічної детермінації включає: віктимогенні, нейтральні і середньої інтенсивності і слабо вираженні ситуації; високозначимі, середньої інтенсивності і слабо виражені ситуації.

Сучасні технології дозволяють створювати інтерактивні карти, інформація на яких накопичується і узагальнюється в результаті поточного статистичного обліку і додаткових досліджень. В результаті застосування цієї методики в практиці правоохоронної діяльності правозастосовник в оперативному режимі отримує інформацію про процеси віктимізації об'єктів

і територій, що служить необхідною умовою ефективної організації віктимологічного попередження злочинності. Можливе створення електронних мап. Створення віктимологічних мап в електронному вигляді дасть можливість використати фільтри. Наприклад, визначаючи час скоєння злочину з 20.00 до 24.00 або з 8.00 до 14.00, на карті будуть відображені відповідні знаки системи. Також в таку мапу можна включити фільтри за мотиваційним критерієм: корисливий, насильницький, сексуальний. Так само на віктимологічній карті будуть відображені райони, міста, області, країни. Наочні моделі області, міста країни (адміністративно територіальної одиниці).

У рамках наукових досліджень із застосуванням побудови віктимологічних карт рекомендується складання наочної моделі віктимності регіону. У науці розроблені декілька принципів побудови моделей, застосування яких дозволяє забезпечити наукову обґрунтованість, достовірність і об'єктивність отримуваних виведень. До них відносяться, зокрема, принципи дихотомії, ортогональності, використання закону нормального розподілу.

Принцип дихотомії ґрунтується на тому, що будь-яке явище завжди має свою протилежність. При моделюванні віктимності науковий інтерес можуть представляти наступні дихотомічні пари: віктимність – криміногенність; віктимізація – девіктимізація; жертва – злочинець і тому подібне.

Теоретичний аналіз дає підстави стверджувати, що віктимологічне моделювання може бути покладено в основу системи запобігання злочинності та створення безпечного середовища й попередження жертв злочину.

УДК 340.115.7 (043.2)

Кочнєва А. О., асистент,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ КРИМІНАЛІСТИКИ

Професійна готовність випускника юридичного факультету вузу є новим, досить актуальним явищем у професійній освіті, яке значно розширює, доповнює й конкретизує її зміст. Під професійною готовністю випускника юридичного факультету вузу варто розуміти своєрідну інтегративну якість фахівця, яка містить у собі такі компоненти як рівень оволодіння ним знаннями, навичками, уміннями професії, на основі сформованих здібностей до саморозвитку, творчості, оперативної адаптації